

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01 / 3717 111, fax: 01 / 4866 100

KLASA: UP/I 612-07/14-60/106
URBROJ: 517-07-1-1-2-14-4
Zagreb, 27. studenog 2014.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode temeljem članka 30. stavka 5. vezano uz članak 29. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013), a povodom zahtjeva nositelja zahvata Hrvatske elektroprivrede d.d., Ulica grada Vukovara 37, HR-10000 Zagreb, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „HE Ombla“, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

Za planirani zahvat „HE Ombla“, nositelja zahvata Hrvatske elektroprivrede d.d. iz Zagreba, Ulica grada Vukovara 37, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je za isti **obavezna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.**

O b r a z l o ž e n j e

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode zaprimilo je 21. listopada 2014. godine zahtjev Hrvatske elektroprivrede d.d. iz Zagreba, Ulica grada Vukovara 37, za provedbu postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „HE Ombla“ na području Dubrovačko-neretvanske županije. U zahtjevu su sukladno odredbama članka 30. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode navedeni svi podaci o nositelju zahvata, te su priloženi Idejni projekt (izrađivača Elektroprojekt d.d. iz Zagreba, oznake G2-D45.00.10-G01.0, svibanj 2012.) i Elaborat (izrađivači: Oikon d.o.o., Hrvatski prirodoslovni muzej, Geonatura d.o.o., Zagreb, rujana, 2014.).

Ministarstvo je 23. listopada 2014. godine temeljem članka 30. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode zatražilo (KLASA: UP/I 612-07/14-60/106; URBROJ:517-07-1-1-2-14-2) prethodno mišljenje Državnog zavoda za zaštitu prirode (u daljnjem tekstu Zavod). Zavod je dostavio prethodno mišljenje 25. studenog 2014. godine (KLASA: 612-07/14-38/441; URBROJ: 366-07-3-14-2 od 18. studenog 2014.) u kojem stoji da se Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da je potrebno provesti Glavnu ocjenu.

U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev, dostavljenu dokumentaciju, podatke o ekološkoj mreži (područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove) i mišljenje Zavoda te je utvrdilo sljedeće.

Predmetni zahvat predstavlja izgradnju HE Ombla kao podzemnu elektranu s pripadajućim objektima koji će biti izgrađeni unutar krškog vapnenačkog masiva uzvodno od izvora Omble. Samo će zgrada upravljačkog objekta biti na otvorenom. Hidroelektrana će koristiti podzemne vode s područja sliva Omble većeg od 600 km², koji je većim dijelom u području istočne Hercegovine, a ostatak u dalmatinskom zaleđu. Instalirani kapacitet elektrane je 68,50 MW, a planirani hidrotehnički zahvat također će imati funkciju i za vodoopskrbu grada Dubrovnika i okolice poboljšanjem kvalitete i povećanjem količine pitke vode. Izgradnja će trajati 4,5 godine. Hidroelektrana će podići razinu vode

do 130 m.n.m. (kota uspora) unutar okršene stijene, blokirajući prirodni tok vode injekcijskom betonskom zavjesom. Injekcijska zavjesa će se protezati od 280 m ispod razine mora do 135 m nadmorske visine, maksimalne dužine oko 1500 m i širine 3 m. Voda iz podzemne retencije će se putem umjetnih tunela voditi na 4 turbine. Izrada injekcijske zavjese zahtijeva opsežna bušenja tunela kojima će se stvoriti tri galerije postavljene na različitim visinama iz kojih će se injektirati cement i glina za brtvljenje pukotina u krškoj stijeni. Brojni špiljski prolazi će se također zabrtviti. Razina vode u prirodnim uvjetima varira između 0 i 50 m.n.m. tijekom kraćih perioda za vrijeme velikih protoka. Nakon izgradnje HE Ombla, razine će također varirati tijekom kraćih perioda, od 130 m.n.m. do 75 m.n.m. kod niskih protoka. Glavne funkcionalne cjeline HE Ombla su: zahvat vode za vodovod Dubrovnik, ceste i pristup elektrani, rekonsolidacija raspucane i okršene stijenske mase i smanjenje njezine vodopropusnosti u zoni protezanja injekcijske zavjese, temeljni ispušt, dovodne i preljevne građevine, biološki minimum i ispušt vode, strojarnica i rasklopno postrojenje, upravljački objekt, spoj elektrane na TS Komolac i sustav tehničkog promatranja.

Prema Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/2013) planirani zahvat nalazi se unutar područja ekološke mreže, područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (POVS) „HR2001010 Paleoombla - Ombla“.

HE Ombla će se izvoditi unutar krškog podzemlja koje sadrži više od 3060 m istraženih suhih, privremeno poplavljenih pećina i kanala špiljskog sustava Vilina špilja-Ombla. Planiranim zahvatom utjecat će se na istočni dio područja ekološke mreže POVS „HR2001010 Paleoombla - Ombla“, te osobito na špiljski sustav Vilina špilja-Ombla koja se nalazi unutar obuhvata planiranog zahvata. POVS „HR2001010 Paleoombla - Ombla“, prema Standardnom obrascu Natura 2000, smatra se jednim od najbogatijih područja ekološke mreže s obzirom na raznolikost špiljske faune. Od do sada utvrđenih 170 svojti, 90 svojti su troglobionske i stigofilne životinje. Sam speleološki objekt Vilina špilja-Ombla sukladno Standardnom obrascu Natura 2000 ima najveću bioraznolikost špiljske faune u Hrvatskoj i do sada je poznato 150 svojti s visokim udjelom endemske faune, 23 od njih nalaze se na popisu Crvene knjige ugrožene špiljske faune Hrvatske. Ova špilja značajno je stanište za porodiljne kolonije južnog potkovnjaka (*Rhinolophus euryale*), oštrouhog šišmiša (*Myotis blythii*), dugokrilog pršnjaka (*Miniopterus schreibersii*) i riđeg šišmiša (*Myotis emarginatus*). Nadalje, važno je područje za migraciju dugokrilog pršnjaka, riđeg šišmiša i velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*). Međunarodno je važno podzemno područje za vrste južni potkovnjak, veliki potkovnjak, oštrouhi šišmiš, riđi šišmiš i dugokrili pršnjak. Može se očekivati značajan negativan utjecaj planiranog zahvata na ciljne vrste šišmiša i ciljni stanišni tip Špilje i jame zatvorene za javnost (8310) područja ekološke mreže POVS „HR2001010 Paleoombla - Ombla“, tijekom izvođenja radova i korištenja zahvata, te u slučaju akcidentnih situacija. Mogući utjecaji uključuju uznemiravanje šišmiša, degradaciju i uništenje dijela špiljskog sustava Vilina špilja-Ombla i ostalih podzemnih staništa i uz njih vezanih vrsta, promjenu ekoloških uvjeta staništa, mikroklimu, dotoka hranjivih tvari, vezano uz promijenjenu hidrologiju i fizičke promjene postojećih staništa, te posljedično smanjenje ili potpuni nestanak populacija pojedinih podzemnih vrsta vezanih uz špiljski sustav Vilina špilja-Ombla i podzemna staništa. U Zagrebu je 29. i 30. rujna 2014. godine održan biogeografski seminar za Republiku Hrvatsku u organizaciji Europske komisije. Na seminaru se temeljem znanstveno-stručnih kriterija raspravljalo o dostatnosti izdvojenih područja u Natura 2000 mrežu za svaku pojedinu vrstu s Dodatka II i svaki pojedini stanišni tip s Dodatka I Direktive o staništima (92/43/EEZ) u biogeografskim regijama. Jedan od zaključaka bio je da se prijedlog područja važnih za očuvanje za vrstu popovska gaovica nadopuni dodavanjem ove vrste na područje „HR2001010 Paleoombla - Ombla“, kao jedno od ukupno dva područja u Hrvatskoj za očuvanje te vrste. Slijedom navedenog, potrebno je sagledati utjecaj zahvata i na vrstu popovska gaovica (*Delminichthys (Phoxinellus) ghetaldii*) koja će u narednih nekoliko mjeseci biti i službeno dodana kao ciljna vrsta područja POVS „HR2001010 Paleoombla - Ombla“. Popovska gaovica, kao i druge vrste ovog roda, dio životnog ciklusa provode u podzemlju, te je planiranim zahvatom moguć negativan utjecaj i na ovu vrstu. S obzirom da se Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na cjelovitost i ciljeve očuvanja područja ekološke mreže, smatramo da je potrebno provesti Glavnu ocjenu zahvata.

Slijedom iznijetog u provedenom postupku Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, analizom mogućih značajnih negativnih utjecaja predmetnog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, uvažavajući mišljenje Zavoda, ocijenjeno je da se za predmetni zahvat zbog njegovih karakteristika, obuhvata i smještaja u prostoru ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je stoga riješeno kao u izreci. Sukladno navedenom za predmetni zahvat **obavezno je provesti postupak Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.**

Člankom 29. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi Prethodnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu kojim se uređuje zaštita okoliša i za zahvate na zaštićenom području u kategoriji nacionalnog parka, parka prirode i posebnog rezervata.

Prema članku 30. stavku 5. Zakona o zaštiti prirode ako nadležno tijelo ne isključi mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je za zahvat obavezna Glavna ocjena, stoga je riješeno kao u izreci.

U skladu s odredbama članka 44. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje dostavlja se inspekciji zaštite prirode.

Također ovo Rješenje objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva, a u skladu s odredbama članka 44. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode.

Upravna pristojba na ovo Rješenje plaćena je u iznosu od 70,00 kn u državnim biljezima prema tarifnom broju 1 i 2 Zakona o upravnim pristojbama te poništena (Narodne novine, br. 8/1996, 77/1996, 95/1997, 131/1997, 68/1998, 66/1999, 145/1999, 30/2000, 116/2000, 163/2003, 17/2004, 110/2004, 141/2004, 150/2005, 153/2005, 129/2006, 117/2007, 25/2008, 60/2008, 20/2010, 69/2010, 126/2011, 112/2012, 19/2013, 80/2013, 40/2014, 69/2014, 87/2014 i 94/2014).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. Hrvatska elektroprivreda d.d., Ulica grada Vukovara 37, HR-10000 (R s povratnicom);
2. MZOIP, Uprava za inspekcijske poslove, Sektor inspekcijskog nadzora zaštite prirode, ovdje;
3. U spis predmeta, ovdje;